

Ağaçlar Sonbahara Hazırlanırken Atilla İlhan

– M.Filizman · 15 Ekim 2012

11 ekim 2005 yılında aramızdan ayrıldı.O nu nasıl anlatmalı; şair, romancı, denemeci, eleştirmen, en önemlisi entellektüel kişiliği ile Türk edebiyatına adını altın harflerle yazdırdı.

Ağaçlar sonbahara hazırlanıyorken belki kendi ölüm zamanının da tesadüf değildi.

O nu anlatmaya kendi sözü ile başlayalım;

"Başarı yalnız yetenek değil disiplin özveri, bağımsız ve ödünsüz bir kişilik, içten bir yurt sevgisi gerektirir.

Ancak o zaman, gerçek ve hak edilmiş bir başarı olur."

Attila İlhan

Attila İlhan; Türk Şiirinin,Yahya Kemal,Nazım Hikmet,Necip Fazıl Kısakürek'den sonraki son temsilcisi. Hayatımızın bir döneminde mutlaka onun şiirlerini okumuşuzdur. Mutlaka birilerine mecbur olmuş, adını mık gibi aklımızda tutmuşuzdur.

Daha on altı yaşındayken bir kız arkadaşına verdiği Nazım Hikmet imzalı bir şiirin yakalanması nedeniyle okuldan uzaklaştırılır. Daha sonra mahkeme kararıyla öğrenimine devam eder.

Edebiyat dalında ilk başarısı 1946 yılında CHP nin açtığı şiir yarışmasında ikincilik kazanır. Bu şiir kendisinden habersiz ağabeyi tarafından yarışmaya gönderilir.

Armağanı'nda Cebbároğlu Muhemmed şiiriyle dir.

Attila İlhan'ın fikri görüşlerinde zaman zaman değişiklikler olmuştur. Bunun nedeni ; dış dünyadaki etkiler ve Türkiye'ye yansımalarıdır.

Ölümünün ardından çok değişik fikir yelpazesinde bulunan yazarların, ortak bir Attila İlhan'ı yoktur. Bu onun karizmatik kişiliğini gösterir. Edebiyatın her dalında eserler verir. Aşkı en güzel anlatan yazar, roman, senaryo tv filmlerine imza atmıştır. En önemli Tv filmi Yarın Artık Bugündür.

Attila İlhan'ın hayatında en büyük değişiklikler Batı yı tanıyınca olmuştur.Batı hakkında ki fikri şöyleydi.

"Hangi Batı?" kitabında şöyle der:

Lisede Sofokles okuduk, klasik Türk Musikisine sövmeyi, divan şiirini hor görmeyi, buna karşılık, devletin yayımladığı kötü çevrilmiş Batı Klasiklerine körü körüne hayranlık göstermeyi öğrendik. Sanki Sinan Leonardo'dan önemsiz, Mevlana Dante'den küçüktü, İtri ise Bach'ın eline su dökemezdi. Aslında kültür emperyalizminin ilmiğini kendi elimizle boynumuza geçiriyorduk, ulusal bileşim arama yerine hazır bileşimleri aktarmak hastalığımız tepmişti.

Atilla İlhan için;marksist,sosyalist milliyetçi diyenler oldu.Ama O nun toplumcu fikirleri vardır ki şöyle:

Türkiye ulusal sentezini yapmak zorundadır

“...Türkiye ne yapıp yapıp kendi ulusal sentezini yapmak zorundadır. Ulusal kültür sentezi yoktur. Osmanlı ve Selçuklu inanılmaz güzellikte bir ümmet kültür sentezi sunmuştur. Gazi, Dil Kurumunu ve Tarih Kurumu'nu bunlar için kurmuştur. Biz burdan Batı Kültürü, Batı Kültürü deyip duruyoruz, oraya gidince Batı Kültürünün olmadığını görüyorsunuz. Fransız kültürü, İngiliz Kültürü, Alman Kültürü, Amerikan Kültürü var. Hepsi birbirinden çok farklıdır. Tek ortak değerleri; Hristiyanlık. Onlar, Batı Hristiyan Kültür çevresini oluşturmuş. Burda da bir doğu müslüman kültür çevresi var. Müslümanlık din olarak ayrı ama bir de kültür boyutu var. Kültür olarak bunu bırakıp Hristiyan Kültüründen yararlanıp ulusal sentez yapamazsınız. O zaman ne oluyor aydınla halk arasında şimdi yaşadığımız karışıklık çıkıyor. Halk aydını benimsemiyor, itiyor. Aydın da halkı benimsemiyor, bundan da gavur yararlanıyor. Aydınla kullanıyor istediğini yaptırıyor. İşte görüyorsunuz; milyon dolarlar gönderip istediği gibi kullanıyor. Çünkü senin kendi değer ölçülerini ortadan kaldırıyorlar. Bu defa halk pusulasını şaşırıyor. Kültürsüzleştiriliyor...

Ölümüne yakın; Hulki Cevizoğlu ile yaptığı söyleşilerde : Ülke bütünlüğü ve batının Türkiye üzerine oynanan gizli serv e karşı bilgi kişiliği ile uyarılar yapar.

Henüz bütün kaleler zapt edilmedi...

Onun hakkında son değerlendirmeyi Hülki Cevizoğlu'nun kaleminden okuyalım:

DİP DALGASI'NIN ÖNCÜLERİNDENDİ...

Genellikle aşk şairi olarak bilinen Atilla İlhan, ölümünün ardından yapılan televizyon anma programlarında da daha çok bu yönüyle öne çıkarıldı.

Oysa, o; özellikle son yıllarda toplumcu bir yazar ve düşünür kimliğiyle Türkiye'nin içinde bulunduğu sorunları anlatıyordu. Yazdıkları, anlattıkları ülke çapında çok büyük ilgi ve heyecan yaratıyordu.

Atilla İlhan, aynı zamanda Müdafaa-i Hukuk ve Kuva-yı Milliye'nin hem öncülerinden, hem de

neferlerinden biri idi.

Kendisiyle yaptığımız ve büyük yankı uyandıran bir belgesel ve ders niteliğindeki Ceviz Kabuğu programını kitaplaştırmıştım. "Bütün Kaleler Zaptedilmedi " adlı kitabımdaki sözlerimden alıntı yapmak istiyorum:

İlhan'ın küreselleşme ışığında Türkiye'nin güncel sorunları, Avrupa Birliği İttifakı, Kıbrıs'ta toprak verme tartışmaları, yıkıcı misyonerlik faaliyetleri, Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkesi ve Kemalizm ideolojisi, Türk aydınlarının içinde bulunduğu durum ve henüz 100 yılına ulaşmamış Türkiye Cumhuriyeti üzerinde oynanan oyunlar hakkında sorularıma verdiği yanıtlar çok çarpıcı idi.

- Türkiye'nin bir hain kontenjanı var, bu nüfusun yüzde 10'udur
  - Türk aydını dediğimiz kişi, Batı'nın manevi ajanıdır
  - Eğitim, savunma ve ekonomi milli olmalıdır, olmazsa Sevr gelir
  - Batı diye bir şey yoktur. Bu hayali bir kavramdır. Almanya Almanya dır, Fransa Fransa dır. Birleşik, Bütünleşmiş Batı diye bir şey yoktur.
  - Türkiye'de basın Türk değildir.
- Şeklinde özetlenebilecek açıklamalarının her biri bir "ders" ve "belge" niteliğinde idi.

JÜRİ TARAFSIZ İSE, NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ ONA VERİLMELİ

O, yaşarken Nobel Edebiyat Ödülü'nü hiç önemsemedi, peşinden koşmadı, onu almak için ülkesine küfredmedi.Şimdi, hiç ihtiyacı olmayan o ödülün, eğer jürisi tarafsız ve gerçekten siyasi değilse, Attila İlhan'a verilmesi gerekir.

Ölümüne yakın yazdığı şiir:

AN GELİR

an gelir
paldır küldür yıkılır bulutlar
gökyüzünde anlaşılmaz bir heybet
o eski heyecan ölür
an gelir biter muhabbet
çalgılar susar heves kalmaz
şatârâbân ölür

şarabın gazabından kork
çünkü fena kırmızıdır

kan tutar / tutan ölür
sokaklar kuşatılmış
karakollar taranır
yağmurda bir militan ölür

an gelir
ömrünün hırsızdır
her ölen pişman ölür
hep yanlış anlaşılmıştır
hayalleri yasaklanmış
an gelir şimşek yalar
masmavi dehşetiyle siyaset meydanını
direkler çatırdar yalnızlıktan
sehpada pir sultan ölür

son umut kırılmıştır
kaf dağı'nın ardındaki
ne selam artık ne sabah
kimseler bilmez neredeler
namlı masal sevdalıları
evvel zaman içinde
kalbur saman ölür
kubbelerde uğuldar bâkî
çeşmelerden akar sinan
an gelir
-lâ ilâhe illallah-
kanunî süleyman ölür

görünmez bir mezarlıktır zaman
şairler dolaşır saf saf
tenhalarında şiir söyleyerek
kim duysa / korkudan ölür
-tahrip gücü yüksek-
saatli bir bombadır patlar
an gelir
attilâ ilhan ölür